

Az első kalapácsütésről a zárókőletételig

Sorok a szegedi egyetemről

»1. §. Székhelyének a trianoni béke követ-
keztében történt elvesztése miatt az 1872. évi
XIX. törvénycikkkel felállított kolozsvári m.
kir. Ferenc József Tudományegyetem ideig-
lenesen Szegeden nyer elhelyezést.«

Igy szolt a törvényjavaslat, amely Szegednek
juttatta az egyetemet. 1921 június 14-én és
15-én tárgyalta a nemzetgyűlés Vass József
akkori kultuszminiszter javaslatát. Ruppert
Rezső szerint »azért kell visszaállítani a
kolozsvári—szegedi egyetemet, hogy a hallga-
tók az elszakított területekről idejöjjenek, ami
csak abban az esetben következhet be, ha éppen
olyan bánásmódban részesülnek, mint a ma-
gyar állampolgárságu egyetemi hallgatók.«
Hermann Miksa nem lelkesedett nagyon a
szegedi egyetemért; felszólalásában azt han-
goztatta, hogy meg kell akadályozni a szellemi
proletárság kifejlődését. Kovács I. István
Szegednek kívánta az egyetemet, de — a
numerus clausus fenntartásával...

A kolozsvári egyetem az 1921. évi XXV. tör-
vénycikk alapján Szegedre költözött.

Az áldozatkész város

Tízmillió pengő, az értékes telkek egész
sora a tanujelei a város áldozatkészségének.
Szeged még ma is kész mindent megtenni
egyeteméért. Félévszázadon keresztül meg-
számlálhatatlan deputációk kéri, sürgetik az
egyetemet. Igéretben nem volt hiány, de
az egyetemet Pozsony, majd Debrecen kapja
meg, — Szegedet mellőzik. Zichy János gróf
volt ebben az időben a kultuszminiszter.

Szeged 1921-ben nem tud kész klinikákat
és új épületeket adni az egyetemnek, de annak
ellenére, hogy a törvénycikk hangsúlyozza a
szegedi egyetem ideiglenes jellegét, hatalmas
összegeket, értékes épületeket bocsájtott az
egyetem rendelkezésére. Megkapta az egyetem
az ítélőtábla, a vasúti lezármoló hivatal, az
állami gimnázium, a szemkórház, a bábaképző,
a gyermekkórház, a felsőipariskola épületeit,
az átalakításokra hatmilliót, később még
hárommillió korona készpénzt.

Az első egyetemi tanév 1921 október 10-én
országos ünnepség keretében nyílt meg a kor-
mányzó jelenlétében. Dr. Ményhárt Gáspár-
nak Schneller István prorektor átadta a rek-
tori láncot, az országgyűlés, a város, az aka-
adémia, a testvér egyetemek üdvözltek új haj-
lékában a kolozsvári egyetemet. Ugyanaznap
délután a város diszkozyűlést tartott, méltat-
ván azok érdemeit, elsősorban Tóth Károlynak
a tragikus körülmények között elhalt nagy
professzorét, akinek köszönhető volt az egye-
tem Szegedre helyezése.

Az ideiglenes jelző bántja Szegedet, azokért
a mérhetetlen áldozatokért, amiket az egyetem
idehelyezése érdekében hozott. Azt szeretné a
város, ha Szeged megmaradna egyetemi szé-
khelynek. Dr. Buday Árpád egyetemi tanár az
egyetemről írt egyik tanulmányában ezeket
mondja:

»Mindkét érdekelt félnek kötelessége arról
gondoskodni, hogy a törvény szövegében lévő
ideiglenes szó veszélyeztető ne legyen egyi-
kükre nézve sem. Szeged városának gondos-
kodnia kell arról, hogy ez a szó — az eredeti
elgondolásnak megfelelően — ne jelentse egye-
temének elviesztését akkor sem, amikor fel-
virrad a minden magyar ember által hő-
sított nap, melyen a Ferenc József Tudomány-
egyetem visszatérhet eredeti székhelyére.«

Nagy nehézségek között kezdődött az első
tanév. Az intézeteket be kellett butorozni,
tudományos eszközökkel felszerelni, az ifju-
ságot nem tudták kellőleg elhelyezni és élel-
mezni, nem volt a tanároknak lakása, egyrészt
Budapestről utazgatott le az előadások meg-

tartására. A nehézségek rendkívül megnehezi-
tették a tudományos munkásságot. De azért
hozzálattak, hogy az egyetem teljesen kiépül-
hessen, megkezdődött a fejlesztés munkája.
Új és új terveket dolgoztak ki, de gróf Klebels-
berg Kunó volt a megindítója azoknak a nagy-
szabású munkálatoknak, amelyekből megszü-
lettek az állandó egyetemi épületek.

Az első kalapácsütésről a zárókő elhelyezéséig

Hatodik évébe fordult a szegedi egyetem,
mikor 1926 október 5-én elhangzott az első
kalapácsütés az első épülő egyetemi intézet-
ben a gyermekklinikán. Gyors tempóban indul-
tak meg ezután az építkezések. A következő
évben már készen volt a gyermek-, a nő-
gyógyászati és a sebészeti klinika, 1928-ban
elkészült a belgyógyászati és bőrgyógyászati
klinika, valamint az egyik legsikerültebb épü-
let: a polgári iskolai tanárképző gyakorlati
iskolája.

Az egyetemi építkezésekkel párhuzamosan
haladt az intézetek tudományos felszerelése.
Ezen a téren nagyon sok volt a teendő és nin-
csen rektora az egyetemnek, aki beszámoló-
jában meg ne jegyezné, mennyi nehézséggel
kell megküzdeni, amíg tudományos műszere-
ket, könyveket, folyóiratokat beszerezhetnek.

1928 július 14-én a kultuszminiszter meg-
bizta Rerich Béla műépítést a Templom-
tér emelendő fizikai, kémiai, gyógyszer-
tani, élettani, általános kórtani, közegészség-
tani és orvos vegytani intézetek tervezésével. Ez az
építkezés most fejeződött be.

Nem érdektelen feljegyezni, hogy az egye-
temi építkezés eddig 16,750.000 pengőt emészt-
ettek fel.

Az egyetemi építkezések még nincsenek vég-
leg befejezve. A József főherceg-téren épül
majd fel az anatómiai és a kórtani inté-
zet. A belvárosi plébánia palotája mellé kerül
a Rockefeller-kutató (biológiai) intézet, de a
központi egyetem végleges épületéről egyelőre
még semmit sem tudni.

A tanszékek

Néhány szó az egyetem szervezetről. Négy
fakultás van: a jog- és államtudományi, orvos-
tudományi, bölcsészeti, nyelv- és történettudo-
mányi, mennyiségtan-, természettudományi fa-
kultás. A karok élén a dékán áll, helyettese

AZ ANGOL
„SELTONA“
Önszinező
papír
művészi képet eredményez.
Kézikönyv díjtan.
Kapható:
Liebmann látszerésznél
Kelemen ucca

a prodékán. Az egyetem ügyeit az egyetemi
tanács intézi, ennek élén áll a rektor, akinek
a helyettese a prorektor. Az egyes karokon
a következő rendszeresített tanszékek vannak:

a) a jog- és államtudományi karon 16 tan-
szék: egyházjog, magyar magánjog, részszert
magánjog, magyar polgári törvénykezési jog,
magyar közjog, közgazdaságtan és pénzügytan,
római jog, magyar közigazgatási és pénzügyi
jog, politika, jogbölcsélet, nemzetközi jog, bün-
telő perrend, kereskedelmi és váltójog, magyar
alkotmány és jogtörténet, magyar közjog, sta-
tisztika.

b) az orvostudományi karon 16 tanszék: ál-
talanos kór- és gyógytan, közegészség-
tan, belgyógyászat, orvosi vegytan, sebészet, élettan,
gyógyszertan, leiró- és tájbonctan, elme- és
idegyógyászat, bőr- és bújakórtan, gyermek-
gyógyászat, törvényszéki orvostan, szülészet
és nőgyógyászat, gyógyszerismeret.

c) a bölcsészeti, nyelv- és történelemtudo-
mányi karon 19 tanszék: magyar történelem,
klasszika filológia (2), magyar irodalomtör-
ténet (2), német nyelv és irodalom, magyar
művelődéstörténelem, filozófia (2), magyar
nyelvészet, ural-altáji nyelvészet, általános és
összehasonlító földrajz, érem- és régiség-
tan, pedagógia, pedagógiai pszichológia, francia
nyelv és irodalom, közép- és újkori egyetemes
történelem. Az indogermán összehasonlító
nyelvészet és az ókori egyetemes történelem
szünetel.

d) A mennyiségtan- természettudományi ka-
ron 12 tanszék: felsőmennyiségtan, általános
növénytan, gyakorlati fizika és elektro-
technika, elemi mennyiségtan, matematikai
fizika, általános kémia, állattan és összehason-
lító anatómia, ásvány- és földtan, állatren-
szertan, kémia, kísérleti természet-
tan, geometria.

Az egyetem jelenlegi tanácsa a következő:
rektor dr. Kovács Ferenc, prorektor dr.
Györffy István, jogi kari dékán dr. Kiss Al-
bert, prodékán dr. Ereky Ferenc, orvoskari
dékán dr. Ditrői Gábor, prodékán dr. Janko-

H. Lengyel Grete
357

külföldi tanulmányutjáról visszatérve,
kozmetikai működését újra megkezdte
Kállay Albert ucca 1. sz.

Raktár leépítés főlyán elismert legfinomabb
feldolgozva legelőnyösebb árban **Schätz M. Fiai.**
kiárusítom. 327

Ajándék Szegedről

hölgyeknek: retikül, necessaik

uraknak: tárcsa, irattáska

gyermeknek: iskolatáska, pénztárca

Lacher bőröndös, Kárász u. 12
399

Keztyüt csak Paulusznál vegyünk!
203

Nagy raktárt tart minden színben és minőségben szarvas-, iramszarvas-, őz-, kutya (nappa), antilop-, zerge-,
gazella-, kecskebőr stb. keztyűben. — Rendelésre is készíti. — Specialista sportkezttyűk, mint box-,
vívó-, autó- stb. készítésében. — Az inarklál ifáson részvesz. — Üzlet és ipartelep: Kelemen ucca 7.